

החשיבות של מיתון סכסוכים בעניני משפחה

תקציר הרצאתה של עו"ד ומגשרת גלית סנה לוריה- בכנס העשור לבהמ"ש לעניני משפחה

בית המשפט לעניני משפחה נבנה כדי לתת מענה מותאם ומיוחד למרקם היחסים הבין אישיים המיוחד הנקרא "משפחה". איחוד כל הדיונים בין בני המשפחה בפני שופט אחד וכן הקמתן של יחידות הסיוע העוסקות בפאן הטיפולי והגישורי סיעו רבות להשגת מטרה זו.

למרות מגמה מבורכת זו, גורמים רבים עדיין מאפשרים, לא תמיד במודע או במתכוון, להסלמה ביחסים בין בני המשפחה: השיטה האדוורסרית מעודדת התנצחות לעומתית כדי לשכנע את בהמ"ש, העומס הרב המוטל על בהמ"ש (אמנם לכל משפחה שופט אחד, אך לכל שופט אלף משפחות), ובראש ובראשונה אי ביטולו של מרוץ הסמכויות המאלץ משפחות לפתוח בהליכים משפטיים בטרם מיצו דרכים אחרות ליישוב הסכסוך.

הצדדים חותרים למאבק כדי "לנצח" את "היריב". ניצחון אשר לעיתים פוגע קשות ב"יריב". "היריב" במקרה זה הוא בן משפחה או ההורה השני של אותם הילדים. אין דגש מספיק על החשיבות העליונה של הפחתת הקונפליקט עם "היריב" למען בניה של שיתוף פעולה עתידי אשר הוא כה חיוני לשיקום של המבנה החדש של התא המשפחתי לאחר המשבר ובמיוחד חשוב עבור ילדי הגרושין. לא די בכך שתוצאת הטיפול בקונפליקט תראה נכונה ו/או צודקת. יש חשיבות עצומה לאופן קיום ההליך לפתרון הסכסוך- יש לעודד הליך שיביא לסיום מהיר של הקונפליקט וכן שלא יגדיל את הכעסים והנזקים הקיימים באותה משפחה. דבר אשר יאפשר תקשורת עתידית בין בני הזוג.

לעיתים, עם שוך הקרבות ולאחר "סיום" התיק, (כאשר בהמ"ש כבר מחוץ לתמונה וגם עורכי הדין פנו לעיסוקים אחרים), יוותר לבדו הייצור "המדמם" המהווה את שרידיה של המשפחה. ייצור זה צריך להמשיך ולתפקד, את הילדים צריך להמשיך ולגדל. והילדים צריכים קשר טוב עם שני ההורים למען יציבותם.

עלינו כעורכי דין לקחת אחריות ולהבין כי אנו נפגשים עם לקוחותינו בנקודת זמן מכרעת ובידינו הכח שלא להיכנע ליצר נקמנות רגעי של הלקוח. עלינו להנחות את הלקוח להליך "נקיי" שבסופו אין יריב מובס ומנוצח אלא תוצאה שבה כל רכיבי המשפחה יוכלו להמשיך לחיות ולקיים קשר הנדרש להמשך. חובה להרבות בפעילויות הממתנות את הסכסוך כגון: מיתון כתבי הטענות, אי נקיטה בהליכים פוגעניים, ריבוי מפגשים לצורך הדברות ומו"מ בטרם הדיון המשפטי, העזרות בהליכי גישור, אימוץ מודלים של גישור ושל הליך ה"גרושין בשיתוף פעולה" - "COLLABORATIVE DIVORCE", הימנעות ממתן עצות המסלימות את הסכסוך ובמיוחד הימנעות מעירוב הילדים בלב הקונפליקט.

לצורך מתן מענה הולם למשפחה במשבר יש צורך בהשקעת משאבי זמן- דבר שחסר למערכת בתי המשפט העמוסה. משאב זה קיים בגישור ובהליך ה"גרושין בשיתוף פעולה". יש זמן להשקיע בכל משפחה ומשפחה על פי צרכיה, יש זמן להקשיב, יש זמן להיענות לקשיים של כל מקרה ומקרה וכן לחשוב ביחד על פתרונות יצירתיים מוסכמים.

מחקרים בעולם מראים כי ככל שהצדדים מגיעים לגישור לפני ההליך המשפטי ובטרם חלה עוד הסלמה ביחסיהם עקב ההליך האדברסרי, כך סיכוייהם להגיע להסכמות בגישור גדלות. הגישור אינו פתרון לכל מכאוב ורבים עדיין יזקקו להליך המשפטי, אך על כל העוסקים במלאכה: עורכי הדין, השופטים והמחוקק לפקוח עין ולקחת אחריות על הטיפול במשפחה בעתות משבר ולהביא את כל רכיביה לרגיעה למען דור העתיד והחברה בישראל.

הצעת החוק פרי עבודתה המאומצת של הועדה בראשותו של כבי' השופט שנהב הינה הצעה מבורכת אשר יישומה יסייע במיתון הסכסוכים המובאים לפתחו של בהמ"ש. מן הראוי שתיתן קדימות תקציבית וחקיקתית ליישומה.